

N.Y.C. TIME

זמן הדלקת נרות - 6:49

סוף זמני ק"ש - 9:07

- 9:43

סוף זמן תפלה - 10:46

דף היומי לשבת: כ"ב פ"א

בס"ד, עש"ק פ' כי תצא - פרקים א'-ב' - שנת תשפ"ד לפ"ק

פרשת כי תצא

אפילו שלא במקום מצוה, כגון בטלית שאולה או לאשה שאינה חייבת בציצית.

ועיין בשאגת ארי' (סי' ל'-ל"א) שמאריך בענין זה.

ויש להעיר דלפי דעת התרגום יונתן בפ' כי תצא, איכא טעם לאסור לאשה ללבוש ציצית, דעל הפסוק "לא יהי' כלי גבר על אשה" (כ"ה): איתא בתרגום יונתן: לא יהי' גוליינ [מלבוש] דציצית ותפילין דהינן תיקוני גבר על איתתא [לא יהי' בגד ציצית ותפילין שהם תיקוני גבר על אשה].

"תמחה את זכר עמלק" (כ"ה:ט). בס' טללי אורות - שנים מקרא, מובא מהג"ר נח מיינסד ב'פרפראות לחכמה': כאשר תמחה את מספר 'זכר' (227) משם 'עמלק' (240), נשאר המספר י"ג שהוא בגימטרי 'אחד'. כאשר ימחה זכר עמלק, יהי' שם ה' אחד, במהרה בימינו אמן.

בענין שילוח הקן בשבת

בפרשתנו נמצאת מצות שילוח הקן. והנה דנו הפוסקים אם מותר לקיים מצות שילוח הקן בשבת אם נודמן לו קן צפור.

בחידושי המהרי"ט לקידושין (כ"ט). כתב דמילה שלא בזמנה נחשבת כמצות עשה שלא הזמן גרמא אע"ג שיש איסור צדדי לקיימה בשבת, והוכיח כן "דאטו מעקה ושילוח הקן וכמה מצות שאין יכול לעשותן בשבת זמן גרמא מקרי. אין הדבר כן" (כמבואר בקידושין לד. דשילוח הקן הוי מצות עשה שלא הזמן גרמא). אמנם, המהרי"ט לא ביאר את הטעם למה אסור לקיים שילוח הקן בשבת.

בשו"ת היעב"ץ (ח"א סי' ל"ו) כתב כדברי המהרי"ט בלי להזכירו, וביאר קצת יותר: ושילוח קן פשיטא שאינו יכול לצוד עופות בשבת שלא מן המזומן.

בשו"ת החתם סופר (או"ח סוס"י ק') כתב דלהרמב"ם דצריך לשלח בידו ולתופסה בכנפיה ולשלחה, א"כ כשעושה כן בשבת במחוסרת צידה הוה לי' צידה גמורה ומכוון לתכלית המלאכה ההיא - כי כך המצוה לצוד אותה בידיו ולשלחה אח"כ, פשיטא בלי ספק דחייב חטאת. ואפילו אם אינו מחוסר צידה, מ"מ טלטול מוקצה איכא. אבל לרש"י, יכול להפריח האם בלי נגיעה בידו ובלי איסור צידה, אלא בהקשה במקל.

"ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים" (כ"א:ג). ופירש"י עה"פ 'והי' אם לא חפצת בה': הכתוב מבשרו שסופך לשנאותה.

בספר פניני קדם איתא: וביאר הג"ר גבריאל מקראקא (הובא ביוסף תהילות להחיד"א, תהלים קמ"ח) שבכתובה כותבים 'חודש', והטעם, שכתוב "כי יקח אשה חדשה", ובגירושין כותבים 'ירח', דכתיב "גרש ירחים". וכאן כתיב 'ירח ימים' ואח"כ תבוא אליה שהוא נישואין, וא"כ למה כתוב 'ירח'? לזה אמר הכתוב מבשרך שסופה לשנאותה, ולכן מעיקרא כתיב 'ירח'.

"ואשר שכר עליך את בלעם בן בעור וגו' לקללך" (כ"ה:ה). בספר פנינים יקרים איתא: הפסוק דייק לומר 'ואשר שכר' על פי השו"ע (ח"מ סי' ל"ב): השוכר עדי שקר פטור מדיני אדם אבל חייב בדיני שמים. ודוקא שוכר, אבל אומר - פטור אף מדיני שמים. על כן כתוב 'ואשר שכר' - דמחמת השכירות גדול עוונם יותר בידי שמים.

"שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך" (כ"ה:ז). לכאורה, די הי' לכתוב "ואת הבנים תקח", ומדוע נכתב "תקח לך"?

בס' מדרש יהונתן להג"ר יהונתן אייבשיץ זצ"ל איתא, דמובא במדרש (דב"ר פ"ו:ו') שהשכר על מצות שילוח הקן הוא - שאם אין לו בנים, מעתה יהיו לו בנים. וא"כ דבר זה נרמז בפסוק: "שלח תשלח את האם", ובזכות מצוה זו "ואת הבנים תקח לך" - יהיו לך בנים.

"לא תלבש שעטנו וגו' גדילים תעשה לך" (כ"א:יב). במושב זקנים מבעלי התוס' איתא: ומקשים, לחייב נשים בציצית מטעם כל שישנו ב[איסור] לבישת שעטנו וכו' [חייב בלבישת ציצית]. ותי' ה"ר אביגדור י"ץ [ינטרי' צורי'] משום דכתיב במצות ציצית "זוכרתם את כל מצות ה'" - מי שישנו בכל מצותי [חייב בציצית, יצאו נשים שפטורות במצוות עשה שהזמן גרמא, וממילא אינן חייבות בכל המצוות, פטורות נמי מציצית] וכו', עיי"ש.

ועיין ברמב"ם (הל' ציצית פ"ג ה"ט) שכותב: נשים ועבדים וקטנים פטורים מן הציצית מו התורה וכו'. ונשים ועבדים שרצו להתעטף בציצית, מתעטפים בלא ברכה.

וכותב הראב"ד: דוקא בציצית שאין בה כלאים. ועיין בתוס' (מנחות מ"א, חולין ק"י) שהביאו דעת ר"ת דכלאים בציצית שרי לגמרי,

ועוד מביא משו"ת חות יאיר (סי' ס"ז) דיש צד לומר דאין חיוב לקיים שילוח הקן אם אינו רוצה לא באם ולא בבנים. ובתוך התשובה כותב החת"ס: אמנם, בתשובת חות יאיר סיים טעם בשם ספר הזוהר בשילוח האם לעורר יללת אימא עילאה על בניה, א"כ מצוה להדר אחר קן כדי לעורר רחמי אימא עילאה על בניה וכו' אך ש"ס על כרחך לא סבירא ל"י הכי וכו' וידוע היכי דפליגי הנגלה עם הנסתר, אין לנו עסק בנסתרות והנגלות לנו ולבנינו. ועכ"פ לטעמו של הזוהר בשבת ויו"ט אסור לעורר יללה לעילא.

ומסיק החת"ס: עכ"פ היוצא מזה לנדון שלפנינו: הפוגע בשבת בקן ציפור לא מיבעיא לטעמו של הזוהר לא יפריחו שלא לעורר יללה לעילא, אלא אפילו ע"פ הנגלה כיון שעל פי אותו הטעם אינו מחוייב לחזור אחר מצוה זו כשאינו רוצה בבנים, א"כ להרמב"ם שמצות שלוח ביד, אסור בודאי, ואפילו להפריח [שלא ע"י נגיעה], נראה לי דלא שפיר דמי כיון דלהרמב"ם לא יצא ידי חובת מצוה, נמצא התאכזר שלא לצורך, והמתחסד בזה אין רוח חכמים נוחה הימנו, עכ"ל.

והנה, על מ"ש החת"ס דבמחוסרת צידה פשיטא דחייב חטאת, עיין בשו"ת הר צבי (ט"ל הרי"ם צ"ד ס"ד ד') שהקשה דלכאורה הויא מלאכה שאינה צריכה לגופה דצידה האסורה היא משום צורך דבר הניצוד, וכאן אין בו צורך, ואי משום קיום המצוה, הא מצות לאו ליהנות ניתנו, עיי"ש.

וגם מה דנקט החת"ס לדבר פשוט שאיסור מוקצה לא נדחה מפני קיום מצוה, האריכו בזה האחרונים לגבי כמה נידונים.

ועל מ"ש החת"ס דלטעם הזוהר לא יפריחו בשבת שלא לעורר יללה, הקשה בשו"ת שבט הלוי (ח"א סי' ל"ב) דא"כ איך אומרים "אמן יהא שמי' רבה" בשבת שמעורר להקב"ה ואומר: מה לו לאב שהגלה את בניו מעל שולחנו, כמבואר בגמ' (ברכות ג.), ומתוך בעל שבט הלוי: אין זה שום דמיון, דלא נתקנה אמן יהא שמי' רבה על סוד לעורר למעלה יללה, רק נתקנה בטעם ידוע, אלא דממילא מעורר נמי למעלה, וכיוצא בזה הרבה, ובודאי יש מקום לאומרה בשבת, משא"כ שלוח הקן, דלפי תיקוני הזוהר שם והמקובלים שהביא החת"ס שם שזה יסוד המצוה לעורר רחמים למעלה ע"י יללת אס. ע"כ.

החת"ס הנ"ל כתב דלשיטת הרמב"ם שצריך לתפוס האם בידו, פשיטא במחוסרת צידה יש בזה איסור צידה, ואפילו אינה מחוסרת צידה יש איסור טלטול מוקצה.

בספר שלח תשלח (עמ' צ') איתא: ואמנם, גם למה שכתבנו לעיל דלדעת הרבה פוסקים שפיר מקיימים מצות שילוח ע"י הקשה במקל, ולא בעי שיאחזו האם (דין ד'), בכל זאת אין אפשרות לקיים המצוה בשבת, דהלא נתבאר לעיל (דין ט') שלהרבה פוסקים לקיחת הבנים הוי חלק מהמצוה, והרי בערב שבת היו מוקצים מחמת שהאם רובצת עליהם ולא היה לה יכולת לקחת, וע"כ הווי מוקצה לכל השבת. כן השיב לי הגר"ח קניבסקי שליט"א, יעוין תשובותיו (ק"ב, ק"ג). והוסיף בתשובותיו (קס"ו) שאסור לשלח האם בשבת ולעשות זכיה בהבנים במוצאי שבת משום שאין לעסוק במוקצה.

ומהגר"ר משה הלברשטאם זצ"ל שמעתי טעם נוסף אמאי אי אפשר לקיים המצוה בשבת, דהלא כתיב בתורה "וזאת הבנים תקח לך" ונתבאר לעיל (דין י') דצריך לעשות קנין בבנים, ובשבת הרי אסור לעשות קנין. ממילא לא שייך לקיים המצוה בשבת.

והנה בכף החיים (סי' ש"ח ס"ק רל"ד) כותב: ועיי"ש (שו"ת חת"ס חאו"ח סי' ק') שכתב במי שפגע קן צפור והאם יושבת על הבנים בשבת קודש, דהוא מוקצה דאסור לשלח האם כדי לקיים המצוה, והמתחסד בזה אין רוח חכמים נוחה הימנו, יעו"ש. מיהו בשו"ת מור ואהלות (באוהל ברכות והודאות אות כ') העיר עליו ממהרי"ט (קידושין כ"ט) ומדרש רבה (קהלת ז') יעו"ש [המעשה באחד שנטל האם בשבת], וכ"כ בספר מנחת פתים (דף ס"ז ע"ב), דלדברי שער המלך (פ"ב מהל' יו"ט דין י"ח) ה' מקום להתיר, כיון דמקיים המצוה תיכף בשעת שילוח. וכ"כ בשו"ת ס' יהושע (חאו"ח סי' י"ט) דטלטול מוקצה לצורך מצוה מותר כל שהטלטול כמצוה גופא, יעו"ש.

מסקנא דמילתא מובא בספר שלח תשלח (עמ' פ"ט): יש אומרים שיכול לקיים מצות שילוח הקן בשבת. אמנם, דעת הפוסקים הוא שאסור לקיים מצות שלוח הקן בשבת, מכמה וכמה טעמים.

לז"נ מורי ורבי הגאון הרב אברהם יעקב בן הרב מאיר הכהן פאם זצ"ל - נפ' כ"ח מנחם אב תשס"א
לז"נ ר' בנימין בן הרב ר' מרדכי ז"ל שור
לז"נ מרת עטא שרה בת ר' בנימין ע"ה - נפ' כ"ג אדר א' תשס"ח

PARSHAS KI SEITZEI
© COPYRIGHT 2024
BY RABBI MATIS BLUM Z"L

נדב בן דבורה לרפ"ש
רוחמה ליבא בת רבקה לרפ"ש
צביה חיה בת לאה ברעניא לרפ"ש
לז"נ פעסא רחל בת דבורה

“וכתב לה ספר כריתות” (כד:א)

“And he shall write her a bill of divorce ...”

Chazal say (Gittin 90b) that whenever someone divorces his first wife, even the altar sheds tears for him.

What is the relationship between the *Mizbei'ach* and a divorce?

Hagaon Rav Lazar Kahanow, Z'T'L', explained that the fundamental basis of marriage is the willingness of each partner to make sacrifices for the sake of his spouse. If a couple must resort to divorce, it is indicative, in many cases, that they were not willing to make the necessary sacrifices to maintain matrimonial harmony. Therefore, the *Mizbei'ach* - the source of all sacrifices - weeps for those who were unable to make sacrifices ...

“ארבעים יכנו לא יוסיף” (כה:ג)

“He shall strike him forty times - but he may not add [more than forty]...”

Chazal tell us that if one strikes someone other than when the Halacha mandates that he do so, he has violated *Lo Yosif*.

Hagaon Rav Avrohom Grodzhinski, Z'T'L', H'Y'D', quoting the Vilna Gaon, Z'T'L', said that even a parent who strikes his child in anger has violated *Lo Yosif*. While the verse in Mishlei states that one who spares the rod hates his son, that applies only when the corporal punishment is done with kindness and with the sole intent of improving the child. However, if the parent strikes the child merely to vent his personal frustration and anger there is no Halachic justification for such action and he has violated the Torah prohibition of *Lo Yosif*.

HALACHIC DISCUSSIONS

(not to be relied upon for Halacha L'Ma'aseh)

If someone owes money to two workers and he only has the funds to pay one of them - what should he do?

The Chofetz Chaim, Z'T'L', rules in his sefer, *Ahavas Chesed* (9:8) that he should split the money between the two workers. However, he notes that if one of the workers is poor, and the other one is wealthy, he should give the full

amount to the poor worker. His source is Rashi on Baba Metzia (111b).

QUESTIONS OF THE WEEK

- 1) According to the Rashba who says that no Bracha is recited before giving charity because the recipient may refuse to accept it, why is no Bracha recited before returning a lost article; there is no reason to suspect that the owner will refuse it?
- 2) Does the roof of a Shul require a *Ma'akeh*?
- 3) Where do we find that a person is punished in mortal courts only if he attempted to do something, but was unsuccessful?
- 4) In which situation should one eat *before* fulfilling a Mitzva?
- 5) Is a woman permitted to write her own *Get*?
- 6) Who was the daughter of a *Yefas To'ar*?
- 7) May a Kohein take a *Yefas To'ar* as a wife?
- 8) Which Jews were attacked by Amaleik?
- 9) The prophet Yirmiya chastised Bnei Yisroel by telling them: "They say to a tree, 'You are my father', and to a stone, 'You gave birth to me'" (Yirmiya 2:27). Where do we see this concept in this week's Parsha?
- 10) What is done with the gallows from which a person was hanged after being executed?
- 11) What do we learn from the juxtaposition of "And you shall live long" (Devorim 23:7) to "If you will build a new house" (23:8)?
- 12) What is the only place in the Torah in which the word "נערה" is written מלא with a "א"ה?
- 13) The majority of which type of people are פקחים (clever)?
- 14) Where is it alluded to in this week's Parsha that a Chosson is forgiven for all of his sins?

ANSWERS

- 1) A bracha is not recited on the Mitzva of *Hashavas Aveida* [returning a lost article] because the loser may have despaired of receiving it back, and the Mitzva does not apply (Har Tzvi).

- 2) The Shulchan Aruch (Choshen Mishpat 427:3) follows the view in the Gemorah (Chullin 136a) that the roof of a Shul is exempt from the laws of *Ma'akeh*.
- 3) The law of *Eidim Zommimin* is such that the witnesses are killed only if the defendant was not executed yet. Once he was executed, the witnesses cannot be killed (Makos 5b).
- 4) After Tisha B'Av, one should eat before fulfilling the Mitzva of Kiddush Levana (Mishna Berura 426:11, also, see Sha'er Hatziyun 9).
- 5) If her husband instructs her to, a woman may write her own Get (Mishna Gittin 22b).
- 6) Tamar, the daughter of David (Sanhedrin 21a).
- 7) The Rambam (Hilchos Melochim 8:4) rules that he may not.
- 8) According to the Pirkei D'Rebbi Eliezer - anyone who required Tevilla who was outside of the *Ananei Hakavod*. According to the Targum Yonoson (25:18) - the tribe of Dan who had an Avoda Zoro with them.
- 9) When the Torah writes, concerning the Yefas To'ar that she should cry for her mother and her father for thirty days (Devorim 21:13), according to the Sifri, "her mother and her father" refers to her Avoda Zara (see Rokei'ach).
- 10) They are buried with him (Sanhedrin 45b).
- 11) We learn that those who were involved with building

the Beis Hamikdash were spared from any job-related injuries or death (P'sikta Rabbosi, cited in the Rokei'ach 22:7).

- 12) In Devorim 22:19 (see Kesubos 40b).
- 13) Mamzeirim (Meseches Sofrim, end of Chapter 15).
- 14) From the words "כי יקח איש אשה וגוי נקי יהי לביתו" (Ba'al Haturim and Rokei'ach on 24:5).

NOW AVAILABLE

The sefer *נר מתתיהו* is available for purchase:

- in seforim stores
- via shipping by emailing torahlodaas@gmail.com
- by picking up in Monsey, Queens, or Lakewood.
Please be in touch via email.

The sefer *מצא טוב* on *שמחות* and the set of Torah Lodaas volumes 1-5 are available for purchase. Email to purchase.

Due to many practical considerations, Torah Lodaas is only available through e-mail. Anyone who wishes to dedicate an issue or receive Torah Lodaas is asked to send his name and e-mail address to: TorahLodaas@gmail.com

*The material for this issue has been reprinted
from previous years*